

Techbitch

Lesmateriaal
bij aflevering

#2

WERKVORMEN
BIJ AFLEVERING #2

- Kamerdebat
in de klas
- Lagerhuisdebat

VO
onderbouw

Stephanie maakt iedereen verslaafd aan een app

Omschrijving

Deze aflevering gaat over telefoonverslaving en mentale gezondheid. Je ziet hoe Stephanie haar app Steefspace zo verslavend mogelijk probeert te maken, bijvoorbeeld met een 'endless scroll' en 'streaks' die je kunt behalen.

Je kunt de aflevering nabespreken met de leerlingen aan de hand van onderstaande reflectievragen, waarbij je leerlingen de ruimte biedt om eerlijk te antwoorden.

Het onderwerp van deze uitzending zich daarnaast goed voor een debat. Het langdurige gebruik van telefoons door jongeren en de verslavende werking van veel apps is een onderwerp dat ook in de landelijke politiek speelt. Daarom is het leuk hier een Kamerdebat in de klas (Casus minimumleeftijd sociale media) over te voeren, waarbij leerlingen direct meer leren over besluitvorming in de Tweede Kamer. De leerlingen worden verdeeld in partijen en proberen met argumenten, amendementen en moties hun opdracht te voltooien. Het is ook mogelijk om een korter debat te doen over dit thema in de klas: een Lagerhuisdebat. In dit korte debat ligt de nadruk op het beargumenteren van een standpunt en niet op de werkwijze van het parlement.

KERNDOELEN SLO

De materialen voor aflevering 2 van Techbitch in deze handleiding sluiten aan bij de volgende kerndoelen van SLO:

Burgerschap:

- **Kerdoel 18**
De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats.
- **Kerdoel 19**
De leerling leert over samenleven in een democratische rechtsstaat.
- **Kerdoel 20**
De leerling doet ervaringen op met democratische en maatschappelijke betrokkenheid.

Digitale geletterdheid:

- **Kerdoel 21**
De leerling zet digitale technologie en digitale media in.
- **Kerdoel 23**
De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld.

Reflectievragen

1. Was er iets dat je verraste of raakte in de uitzending? Waarom juist dat?
2. Herkende je iets van jezelf in wat er werd verteld? Zo ja, wat precies?
3. Wat zou er gebeuren als je een dag geen sociale media zou gebruiken? Hoe zou dat voelen?

TIP:

Probeer het gesprek zonder oordeel te voeren en met ruimte voor nuance, zodat leerlingen zich hopelijk vrij voelen om eerlijk te antwoorden en sociaal wenselijke antwoorden (richting jou als docent of richting hun klasgenoten) te voorkomen.

4. **Zouden politici, scholen of anderen actie moeten ondernemen om jongeren beter te beschermen tegen telefoonverslaving? Zo ja, welke besluiten zouden helpen en goed zijn, denk je? En welke besluiten zouden niet werken of niet goed zijn?**

Geef in navolging van deze vraag nog uitleg over politiek en besluitvorming aan de hand van deze casus over maatregelen voor telefoongebruik onder jongeren. Afhankelijk van de groep kun je dat meer of minder uitgebreid doen.

Leg bijvoorbeeld uit dat politici vaak moeilijke keuzes moeten maken. Bijvoorbeeld over telefoongebruik op school: lange tijd vond de meerderheid van de Tweede Kamer dat scholen daar zelf over moesten beslissen. En de verantwoordelijkheid voor verantwoord telefoongebruik lag bij leerlingen en ouders. (Refereer hier, indien van toepassing, ook naar de argumenten die de leerlingen zelf hebben bedacht waarom bepaalde maatregelen niet genomen zouden moeten worden). Maar inzichten veranderen, bijvoorbeeld omdat er meer wetenschappelijk onderzoek is naar de negatieve gevolgen van telefoongebruik door jongeren. Daarom is er inmiddels wél een meerderheid in de Tweede Kamer voor richtlijnen (dringend advies van de overheid), zoals het verbod op mobieltjes in de klas en 'thuis of in de kluis' (*zie bron*). Politici én andere mensen kunnen dus van mening veranderen. Argumenten vóór en tegen blijven vaak hetzelfde, maar de weging ervan kan voor mensen veranderen waardoor ze bijvoorbeeld op een

Kamerdebat in de klas

bepaald moment *nét* meer voor dan tegen zijn (of andersom!). Ook de mening van politici is dus meestal niet zwart-wit, maar uiteindelijk is het voor politici toch kiezen tussen 'voor' of 'tegen' een plan. En dan beslist uiteindelijk de meerderheid (dus de helft + 1).

In aflevering 2 van Techbitch gaat het over het gebruik van telefoons en hun verslavende werking. Dit is een onderwerp dat ook speelt in de landelijke politiek. De leerlingen gaan hierover een debat voeren in de klas. De leerlingen worden verdeeld in partijen en proberen met argumenten, amendementen en moties hun opdracht te voltooien. Het is ook mogelijk om een korter debat te doen over dit thema in de klas. Zie daarvoor de handleiding van het Lagerhuisdebat.

Leerdoel

De leerlingen ervaren hoe het parlementaire debat werkt.

Duur

50-80 minuten

Benodigheden

- Bijlage 'Amendement & motie' (zo'n 15 kopietjes)
- Bijlage 'Opdrachtkaarten Kamerdebat in de Klas – Techbitch'
- Stopwatch
- Optioneel: [filmpjes Leerlinginstructies Kamerdebat in de Klas](#)
- Optioneel: stickers voor de 5 partijen

De werkvorm stap voor stap

1 Voorbereiding

1. Zet de stoelen in het klaslokaal in 'Tweede Kamer-opstelling':
 - De voorzitter zit voor in de klas, en het spreekgestoelte staat naast de voorzitter. Jij bent de voorzitter, of je wijst een leerling als voorzitter aan.
 - Daartegenover is de plek waar Kamerleden tussendoor vragen kunnen stellen (interrumpen).
2. Leg de formulieren klaar voor het indienen van moties en amendementen. Het is handig om van elk formulier zo'n 15 kopietjes te hebben.
3. Verdeel de leerlingen over 5 fracties: A t/m E. Maak fracties die ongeveer even groot zijn. Voor de herkenbaarheid van de fracties kan het handig zijn elke leerling een sticker met de fractienaam A, B, C, D of E te geven om op de kleding te plakken.
4. Geef elke fractie een opdrachtkaart met daarop het standpunt van die fractie. Gebruik de fractiekaarten uit de bijlage.

TIP:

Behandel als voorbereiding de debattips achter op de opdrachtkaarten. De debattips worden ook uitgelegd in het filmpje Leerlinginstructie Kamerdebat in de klas – 5. Debattips.

2 Uitleg spelregels

5. Verdeel de klas in vijf groepen, de zogenaamde fracties A t/m E.
6. Laat de leerlingen per fractie bij elkaar zitten.
7. Introduceer het wetsvoorstel: Er moet een minimumleeftijd van 16 jaar komen op het gebruik van social media.
8. Leg de spelregels uit.
 - De voorzitter leidt het debat. Je verwelkomt de partijen en geeft aan waar het debat over gaat. Je bent neutraal en zorgt ervoor dat alle partijen aan het woord komen. Als de debaters te veel afwijken van het onderwerp, kun je ingrijpen. Je moet er ook op toezien dat de regels worden nageleefd en dat het debat goed verloopt.
 - Leg deze spelregels uit aan de klas of gebruik het filmpje *Leerlinginstructie Kamerdebat in de klas – 1. De regels*
 - De sprekers praten via de voorzitter.
 - Elke fractie krijgt maximaal twee minuten spreektijd.
 - Zodra de spreektijd voorbij is, vraagt de voorzitter om af te ronden.
 - De voorzitter kan interrupties toelaten. Deze bestaan uit korte opmerkingen of vragen. De tijd van de spreker wordt dan stopgezet.
 - Elke fractie mag een motie of amendement indienen. Indienen gebeurt via de voorzitter.
 - Aan het eind van het debat zijn de stemmingen. Meestal stemt een fractie eensgezind (fractiediscipline). Dan wordt er per fractie gestemd. Officieel kan alleen de indiener van de motie een hoofdelijke stemming aanvragen. In deze simulatie staat het een Kamerlid wel vrij om iets anders te stemmen als de fractie verdeeld is. De docent beslist of er een hoofdelijke stemming moet komen.
 - Voor moties, amendementen en het wetsvoorstel zelf is een meerderheid (dus minimaal helft +1 zetels) nodig, anders zijn ze niet aangenomen.
 - De voorzitter kan (op verzoek van een fractie) de vergadering schorsen.

3 Voorbereiding fracties (10 minuten)

9. Geef de fracties de opdracht om het debat voor te bereiden.
 - Lees samen de opdrachtkaart met het standpunt van de fractie.
 - Elke fractie kiest een fractievoorzitter. De taak van de fractievoorzitter is om het woord te voeren tijdens de spreektijd. Alle andere fractieleden mogen (bij andere fracties) interromperen.

- Elke fractie noteert haar belangrijkste argumenten. Hierbij is het belangrijk dat de leerlingen niet alleen over hun eigen verhaal nadenken, maar ook over de inbreng en argumenten van anderen. Hoe ga je reageren op bepaalde vragen of argumenten?

4 Het debat (50 minuten)

10. Geef voor het debat nog de volgende zaken aan:
 - Als er tussen de bijdragen van verschillende fracties behoefte is aan een schorsing, kan dat. Een verzoek daartoe kan bij de voorzitter worden ingediend. De schorsing is kort: maximaal anderhalve minuut.
 - Een interruptie hoeft niet kritisch te zijn. Het is ook mogelijk om te onderbreken om steun uit te spreken, een vraag te stellen of een opmerking te plaatsen.
 - Tijdens het debat is het mogelijk om bij de voorzitter formulieren op te halen om een motie of amendement in te dienen. Stimuleer als docent dat fracties een motie of amendement indienen, dat bevordert de levendigheid en duidelijkheid bij het stemmen. Hebben alle fracties hun inbreng geleverd? Schors dan de vergadering. Vertel welke amendementen en moties zijn ingediend. De fracties kunnen vervolgens hun stemgedrag bepalen en eventueel met andere fracties spreken over coalitievorming.
11. Je opent de vergadering en geeft aan dat het debat gaat over het wetsvoorstel 'Er moet een minimumleeftijd van 16 jaar komen op het gebruik van social media.' Zit de vergadering als voorzitter vriendelijk maar streng en officieel voor.
12. Geef iedere groep twee minuten spreektijd.

5 Stemming

13. Stemmen gaat door middel van handopsteken. Eerst wordt er gestemd over de moties, dan over eventuele amendementen en tot slot over het wetsvoorstel. Als amendementen zijn aangenomen, maken die deel uit van het voorliggende wetsvoorstel.

6 Nabespreken debat (10 minuten)

14. Bespreek het debat na. Stel bijvoorbeeld de volgende vragen:
 - Lijkt dit debat op een debat in de echte Tweede Kamer? Waarom wel, waarom niet?
 - Wat waren de belangrijkste momenten? Wat gebeurde er precies?
 - Wat waren doorslaggevende argumenten?
 - Welke fractie had de beste strategie?

Lagerhuisdebat

In aflevering 2 van Techbitch gaat het over het gebruik van telefoons en hun verslavende werking. Dit is een onderwerp dat ook speelt in de landelijke politiek. De leerlingen gaan hierover een debat voeren in de klas. De leerlingen krijgen een stelling en een standpunt. In een kort debat proberen zij de rest van de klas te overtuigen.

In dit korte debat ligt de nadruk op het beargumenteren van een standpunt en niet op de werkwijze van het parlement. Heb je meer tijd, dan kun je ook kiezen voor de verder uitgewerkte werkvorm Kamerdebat in de klas (casus minimumleeftijd sociale media).

Leerdoel

De leerlingen kunnen een standpunt beargumenteren in een debat.

Duur

30 minuten

Benodigheden

Timer op het digibord

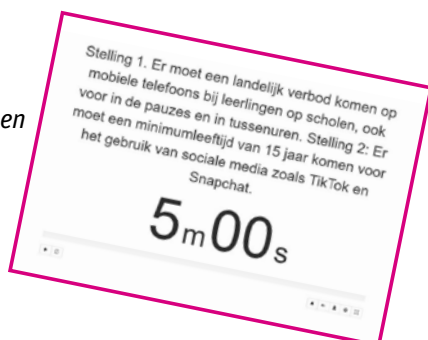
De werkvorm stap voor stap

1 Voorbereiding

1. Zet het lokaal in een debatopstelling: aan weerszijden van het lokaal staat een rij stoelen tegenover elkaar (per rij genoeg voor een kwart van de klas). Ertussenin, aan de zijkant van het lokaal zit de voorzitter. Jij bent de voorzitter.
2. Noteer de stellingen op een plek waar alle leerlingen deze goed kunnen lezen. De stellingen zijn:
 - Er moet een landelijk verbod komen op mobiele telefoons bij leerlingen op scholen, ook tijdens pauzes en tussenuren.
 - Er moet een minimumleeftijd van 15 jaar komen voor het gebruik van sociale media zoals TikTok en Snapchat.

TIP:

In deze timer kun je de stellingen ook toevoegen (onder Instellingen → Motion) om op het scherm te tonen tegelijkertijd met de timer.

Afbeelding 1: schermafbeelding van de timer van debti.me, met ook de stellingen in beeld.

2 Uitleg spelregels (5 minuten)

3. Introduceer de stellingen.
4. Verdeel de leerlingen over 4 groepen. Elke groep moet ongeveer even groot zijn. Laat de leerlingen per groep bij elkaar zitten.
5. Geef iedere groep een stelling en een standpunt. Er zijn twee stellingen en de groep kan 'voor' of 'tegen' zijn.
6. Leg de spelregels uit.
 - Het groepje dat vóór de stelling is mag starten.
 - Daarna mag het groepje dat tegen de stelling is reageren.
 - Hierna verloopt het debat zo dat voor- en tegenstanders ongeveer evenveel (om en om) aan het woord zijn.
 - Als je wilt spreken, moet je gaan staan en wacht je tot je de beurt krijgt van de voorzitter.
 - Een spreker heeft 30 seconden om te spreken.
 - Reageer altijd op de boodschap, nooit op de persoon.
 - De voorzitter is de baas.
 - Iedereen moet in ieder geval één keer spreken.
 - Tijdens het debat moeten de andere groepjes goed observeren. Zij stemmen aan het einde over wie het debat gewonnen heeft.

3 Voorbereiden van het debat (10 minuten)

7. De groepen gaan zich voorbereiden op het debat. De stelling en hun standpunt hebben ze al. De leerlingen moeten dus zoveel mogelijk argumenten bedenken om hun standpunt te ondersteunen. Je kunt een timer zetten om de voorbereidingstijd inzichtelijk te maken.
 - Elke groep kiest een eerste woordvoerder. De taak van de eerste woordvoerder is om als eerste het woord te nemen en hun standpunt te verdedigen.
 - Elke groep noteert haar belangrijkste argumenten. Hierbij is het belangrijk dat de leerlingen niet alleen over hun eigen verhaal nadenken, maar ook over de inbreng en argumenten van anderen. Hoe ga je reageren op bepaalde vragen of argumenten?

4 Het debat, incl. nabespreking (15 minuten)

8. Nu begint het debat. De groepen 'voor' en 'tegen' van stelling 1 voeren het debat, de twee groepen van stelling 2 zijn observator. De groep die vóór is, mag als eerste het woord nemen. Daarna komt de groep die tegen is aan de beurt. Daarna mag op elkaar worden gereageerd. Het debat duurt ongeveer 5 minuten. Zet een timer op het digibord zodat de leerlingen weten hoe lang ze nog hebben.

9. Zodra het debat voorbij is, volgt de evaluatie en de stemming. Welke groep had de sterkste argumenten? Wie kwam verrassend uit de hoek? De observatoren stemmen uiteindelijk met handopsteken welke groep het debat heeft gewonnen. De groep met de meeste stemmen wint.
10. Zodra de eerste stelling voltooid is, kunnen de groepen wisselen om door te gaan naar stelling 2.